

GORSKI

popotnik

PRILOGA: prošnja za donacijo
dohodnine.

Revija Planinskega društva LPP
Leto XLII, september 2022

št.

2

Električni vlakec URBAN v Ljubljani.

Pustite se zapeLjati
po atraktivni krožni poti!

Mestna občina
Ljubljana

LPP

skupina Javni holding Ljubljana

www.lpp.si/urban
vlakec.urban@lpp.si

Risbe otrok:

UVODNIK	4
KAM GREMO	5
VREMŠČICA (1027 M), SOBOTA, 8. 10. 2022	5
IZLET V NEZNANO, SOBOTA, 22. 10. 2022	5
KOSTANJEVA NEDELJA S SLOVENSKIM PLANINSKIM DRUŠTVOM TRST, NEDELJA, 13. 11. 2022	6
PREDNOVOLETNO SREČANJE ČLANOV PD LPP PR` MEHAČK, SOBOTA, 10. 12. 2022	7
POHOD NA DRAŽGOŠE, NEDELJA, 8. 1. 2023.	7
PLANINA PRI JEZERU (1453 M), SOBOTA, 21. 1. 2023.	8
VELIKA PLANINA – GRADIŠČE (1667 M), SOBOTA, 4. 2. 2023.	8
KRANJSKA REBER (1435 M), SOBOTA, 25. 2. 2023	9
STROKOVNI ČLANKI	10
DONIRAJTE DEL DOHODNINE SVOJEMU PLANINSKEMU DRUŠTVU LPP	10
POTEK ENERGETSKE SANACIJE NAŠE KOČE	10
CIPRA, 2. 9. 2022, E-SPOROČILO ZA MEDIJE: NEPREČIŠČENE ODPADNE VODE Z GORA IZTEKAJO V VODNE VIRE	12
PRIPIS UREDNIKA GORSKEGA POPOTNIKA NA TEMO ČISTILNE NAPRAVE NA KOČI NA PLANINI PRI JEZERU:	15
MLADINSKI KOTIČEK	16
ČUDOVITI DNEVI NA PLANINI PRI JEZERU (20.– 24. 6. 2022)	16
KJE SMO BILI	17
POHOD NA ŠPIK, SOBOTA, 23. 7. 2022	17
SREČANJE ČLANOV PLANINSKIH DRUŠTEV LPP IN SPD TRST – SVETA GORA NAD SOLKANOM, 15. MAJ 2022.	18
ZANIMIVOSTI	20
EN PODALJŠAN AVGUSTOVSKI VIKEND NA PLANINI	20
KO NA KOČI ZMANJKA VODE	20
POS TERMINAL – NOVOST NA NAŠI KOČI	21
SPLETNA KAMERA NA NAŠI KOČI	21
TEŽAVE S TELEFONOM NA NAŠI KOČI	22
OCENA LETOŠNJE SEZONE NA NAŠI KOČI NA PLANINI PRI JEZERU	23
FOTO REPORTAŽA Z DELOVNIH AKCIJ NA PLANINI PRI JEZERU V LETU 2022.	26
IZLETI PD LPP 2022/23	32

GORSKI

Popotnik

Leto XLII/št. 2 september 2022
ISSN 2232-397X.
Natisnili smo: 230 izvodov

Izdaja:
PLANINSKO DRUŠTVO LPP
Celovška cesta 160
1000 Ljubljana

Tel.: 01 58 22 751
gsm: 031 259 156
mail: pdlpp1974@gmail.com
url: <http://www.pdlpp.si>

Uradne ure:
vsak četrtek
od 14:00 do 18:00

Zanj:
TOMO RUSIMOVICH, predsednik

Prispevke pošiljati na:
silva.papez@lpp.si

Odgovorni urednik:
TOMO RUSIMOVICH

Uredniški odbor:
TOMO RUSIMOVICH
BOJANA BURNIK
HELENA NOVAK

Tehnično uredništvo:
SILVA PAPEŽ
GREGOR GERČAR

Jezikovni pregled:
SILVA PAPEŽ
EMILIJA VRABER

Zunanji sodelavec:
TISKARSKI ŠKRAT

Oblikovanje in prelom:
PARTNER GRAF D.O.O.

Grafična priprava za tisk in tisk:
PARTNER GRAF D.O.O.

Slika na prvi strani:

Prenovljena koča na Planini pri
Jezeru

VZDRŽNO PLANINSTVO TOMO RUSIMOVIČ

Planinske organizacije si prizadevajo, da bi v hribe hodilo čim več planincev, ki so vključeni v planinska društva, in bi tako preko društev dobili osnovno znanje o varovanju narave, obnašanju v hribih in tudi veščine za hojo po zahtevnih gorskih poteh. Po nekaterih ocenah hodi v hribe 350.000 ljudi, PZS pa ima le okoli 60.000 članov. Vprašati se moramo, kaj lahko planinska društva ponudijo planincem. Izlete, ki so sami po sebi tudi že nekakšna šola hoje v hribe, druženje, popuste v kočah, popuste pri nakupu planinske opreme, zavarovanje itd. Toda Slovenci čedalje manjkrat prespijo v kočah, saj je vse več enodnevnega, hitrega planinstva. V naših gorah poleti v veliki meri prevladujejo tujci, ki pridejo v gore v vsakem vremenu, medtem ko domači planinci velikokrat opustijo planinske izlete zaradi slabega vremena. Naš pokojni član Slavko Krušnik se je večkrat pošalil: »V hribe moraš hoditi v vsakem vremenu, saj le tako ne boš vedno hodil v dežju.«

Otroke lahko navajamo za hojo v gore že v vrtcu in v osnovni šoli, potem pa se njihov interes porazgubi. Srednješolce zanimajo adrenalinski športi, kot so gorsko kolesarjenje, alpinizem, prosto plezanje in podobno. Svoje podvige in selfije radi delijo po družbenih omrežjih TikTok, Instagram, Facebook, Viber itd.

Stališče planinske zveze je, da razmere, kakršne vladajo zdaj, niso več vzdržne. V tujini se reševanje (GRS) plačuje v okviru posebnega zavarovanja. Če bi se to uvedlo tudi pri nas, bi najbrž planinci hodili v hribe z veliko več odgovornosti in s primerno opremo. Bojazen pa je, da ljudje ne bi poklicali na pomoč, ker bi se bali, da bo treba povrniti stroške reševanja. A kljub temu mislim, da bi z ustrezno kampanjo to lahko izvedli po zgledih iz tujine. O omejitvi dostopa na kritičnih območjih razmišljajo zlasti v okviru Triglavskega narodnega parka, kjer zdaj uvajajo mirne cone, torej zaščitena območja, v katerih živijo ogrožene rastline in živali. Skoznje planinske poti že v osnovi ne vodijo. V planinski organizaciji se trudimo, da bi promovirali območja, ki so manj obiskana, a tudi zelo lepa, da bi s tem razpršili obisk. Zaradi množic niti doživljanje gora ni tisto pravo. V tem duhu smo tudi v našem društvu pred leti ukinili vsakoletni množični izlet na Triglav in raje vsako leto organiziramo izlet na osamljene vršace Fužinskih planin.

Množičen priliv obiskovalcev je mogoče občutiti že na vstopnih točkah v hribe. Posledica je parkiranje vozil na kmetijskih in gozdnih zemljiščih, pri čemer je pogosto ovirano tudi izvajanje kmečkih opravil (spravilo lesa). Človeški in pasji iztrebki, množica z njimi obogatenih higienskih robčkov in vrečk so postali stalnica. Njihovo odstranjevanje pa je prepuščeno lastnikom zemljišč ali planinskim društvom. V Bohinju se uspešno in s pravo mero previdnosti trudijo, da množica turistov in planincev ne bi obremenjevala narave in domačinov. Uvedli so poceni parkirišča (Senožeta) in brezplačen prevoz do izhodišč izletov.

Naj omenim modro ureditev v času Avstro-Ogrske, ko so bile naše pašne planine namenjene predvsem poletni paši živine, število živali je bilo omejeno na velikost pašne površine in na kvaliteto paše. Kmetje so imeli tako imenovane pašne pravice in so lahko v planine gnali le toliko živine, kolikor so imeli pašnih pravic, s katerimi so lahko tudi trgovali. Če je takšno planino nekoč ob koncih tedna obiskalo nekaj deset planincev, se je danes to število desetkrat ali stokrat povečalo. In vsa ta množica obiskovalcev se lahko neomejeno giblje po planinskih pašnikih. Poleg pohojene trave za njimi ostajajo iztrebki in smeti. Številni psi so pod vprašljivim nadzorom, ob dobronamernih opozorilih, naj bodo štirinožci na povodcih in pod nadzorom, pa se njihovi skrbniki pogosto odzovejo z ignoranco, včasih tudi z žaljivkami in zmerjanjem. Stanje na tem področju pa začne zbuhati skrb, ko paša govedi v okolici planinske postojanke, z izgovorom na skrb za varnost obiskovalcev planine, postane moteča za upravljalce planinskih koč; ali ko se za gorsko kolesarske poti prek vzorno urejenih pašnikov zavzema celo lokalna skupnost; ali ko se z namenom preprečiti, da bi drobnica nadlegovala »gornike«, gorski vršac obda z žičnato ograjo ... Vsem tem težavam kmetov se pridruži še pretirana zaščita divjih zveri, tako da marsikdo svojo živino in drobnico raje vsak dan zapira v hlev.

Ob vsem tem pa je najbolj žalostno to, da si novodobni neoliberalni turizem brez kančka občutka za okolje želi podrediti ali celo onemogočiti tradicionalno kmetijsko dejavnost in s tem tudi samooskrbo. Planinski domovi in kočje v upravljanju planinskih društev zato nikdar in nikoli ne smejo postati gostišča z dolinskim standardom! Naš gospodarski odsek in odsek za varstvo narave ter vsi drugi preudarno skrbimo, da bi naša koča imela čim manjši vpliv na naravo, kar smo letos še izboljšali z energetsko sanacijo koč, ki zmanjšuje porabo fosilnih goriv, ogljični odtis, porabo vode itd. Ignoriranje takih prizadevanj pa je opisano v članku, ki ga povzemamo iz tiskovnega poročila CIPRA* »Neprečiščene odpadne vode z gora iztekajo v vodne vire.«

*CIPRA Commission Internationale pour la Protection des Alpes

VREMŠČICA (1027 M), SOBOTA, 8. 10. 2022

MARINKA KOŽELJ STEPIC

- Zborno mesto:** ob 7.00 pred sedežem PD LPP na Celovski cesti 160 v Ljubljani
- Prevoz:** osebni avtomobili ali kombi
- Izhodišče:** parkirišče blizu vasi Volče
- Zahtevnost:** tehnično lahka pot
- Čas hoje:** 4–5 ur
- Višinska razlika:** 430 m
- Oprema:** dobri planinski čevlji, pohodniške palice, športna oblačila, nekaj proti vetru, hladu in morebitnim padavinam, malica
- Članska izkaznica:** plačana članarina PZS za tekoče leto 2022
- Rok prijav:** do 6. 10. 2022, društvena pisarna ali Ana Božnar 031 699 786

S poti proti vrhu

Kratek opis:

Vremščica (1027 m) je najvišja gora v prostranih Senožških hribih, ki se razprostirajo nekako med Razdrtim in Divačo. Hribovje ni enotno, temveč ga sestavljajo trije nizi, za katere je značilna podolžna dinarska smer od severozahoda proti jugovzhodu. Vremščica je v tretjem, najbolj južnem in najvišjem gorskem nizu, ki se vleče od Suhadol do Košanske doline. Senožški hribi večinoma niso naseljeni. Obsežni travniki ponujajo odlične pogoje za pašo. Zadnje čase se uveljavlja ovčereja, a so težave s tropi volkov. Severna pobočja so pretežno porasla z bukovim gozdom, južna pa so travnata. Vremščici pravijo domačini tudi Gora, vrhu pa Vrbanov vrh po cerkvi sv. Urbana. Z vrha je izredno lep razgled na vse strani. Orientacijska plošča na vrhu omogoča, da spoznavamo bližnje in daljne vrhove. Na sever vidimo Nanos in Golake, zadaj pa Julijce. Na severovzhod vidimo Krim, Mokrc in Javornike, na vzhod pa sega pogled do Snežnika in Risnjaka. Na južni strani se spusti pogled v Vremško dolino, na hribovite Brkine in Slavnik.

Naša pot se bo pričela blizu vasi Volče. Pot se bo v začetku prijetno in enakomerno vzpenjala. Pri cerkvi sv. Urbana pa bomo stopili na plano in še kakih 20 minut in bomo na vrhu. Povratek bo po isti poti. V Ljubljano se bomo vrnili v popoldanskem času.

IZLET V NEZNANO, SOBOTA, 22. 10. 2022

- Organizira:** za UO PD LPP Tomo Rusimovič
- Zborno mesto:** ob 8.00 pred sedežem društva na Celovski 160
- Prevoz:** avtobus ali društveni kombi, glede na število prijavljenih
- Zahtevnost:** običajna telesna pripravljenost, izkušnje s hojo po planinskih poteh
- Čas hoje:** 2–3 ure
- Višinska razlika:** ca. 200 m
- Oprema:** pohodni čevlji, pohodne palice, vremenu primerna planinska obutev in oprema, predvsem pa zvrhan koš dobre volje
- Prehrana:** malica in pijača iz nahrbtnika, na koncu izleta kmečki turizem
- Članska izkaznica:** plačana članarina PZS za tekoče leto 2022

Rok prijav: društvena pisarna v času uradnih ur na tel.: 01/58 22 751 ali Ana Božnar, tel. 031 699 786, do četrta, 20. 10. 2022

Kratek opis poti:

Proti koncu vsakega leta se člani PD LPP za nekakšen neuradni zaključek planinske sezone odpravimo na izlet v neznano. Lani smo ta izlet odpovedali zaradi Covid ukrepov, letos pa upam, da nam ga uspe izpeljati.

Organizatorji izleta se vedno potrudijo, da najdemo manj znane, pa vendar zelo zanimive planinske poti lahke težavnostne stopnje za 2 do 3 ure hoje. Izlet je namenjen druženju, ogledovanju lokalnih znamenitosti in na koncu zaključku s kosilom.

Letos smo vam pripravili izlet v kraje, ki niso predaleč, pa vendar so mnogim neznani. Ogledali si bomo nedvomno zanimiv primer kulturne dediščine. Poskrbeli pa smo tudi za obisk priznanega kmečkega turizma, kjer bomo poskrbeli, da ne bomo lačni in žejni in da ne bo kdo rekel »siti nismo bili, žejni pa!«. Nezahtevne hoje bo za dobri dve uri.

Društvo bo poskrbelo, da s prevozom, vodenjem, vstopninami in kosilom ne boste imeli stroškov, za pijačo pa boste poskrbeli sami.

Upam, da se nas bo nabralo vsaj za manjši avtobus, zato ne odlašajte s prijavo!

Kje se bomo letos "potepali", izveste, ko se nam pridružite!

KOSTANJEVA NEDELJA S SLOVENSKIM PLANINSKIM DRUŠTVOM TRST, NEDELJA, 13. 11. 2022

TOMO RUSIMOVICH, HERMAN REDNAK

Zborno mesto: ob 7.00 pred sedežem društva na Celovški cesti 160 v Ljubljani

Zahtevnost: nezahtevno

Čas hoje: 2–3h

Oprema: lažja planinska obutev, oblačila, primerna vremenu

Višinska razlika: neznana

Stroški izleta: 0

Članska izkaznica: plačana članarina PZS za tekoče leto 2022

Potrebna telesna pripravljenost:

povprečna telesna pripravljenost

Prijave: društvena pisarna v času uradnih ur na tel.: 01/58 22 751 ali Ana Božnar, tel.: 031 699 786, do četrta, 10. 11. 2022.

Kratek opis:

Priljubljen izlet, ki ga vsako leto organizirajo naši prijatelji iz SPD Trst, je že konstanta v naših izletniških programih. Tudi letos vabimo vse, ki se radi v dobri družbi sprehodijo po kraški gmajni in občudujejo rdeč ruj, da se udeležijo izleta, ki ima poleg pohoda glavni poudarek na druženju s prijatelji, ob dobri jedi in pijači in s pečenim kostanjem za povrh. Degustirali bomo tudi, kaj je našim prijateljem vinarjem prinesel sveti Martin.

Vabimo vas, da se tradicionalnega druženja s člani pobratenega društva SPD Trst udeležite v čim večjem številu, ne bo vam žal.

PREDNOVOLETNO SREČANJE ČLANOV PD LPP PR` MEHAČK, SOBOTA, 10. 12. 2022

TOMO RUSIMOVICH, HERMAN REDNAK

- Zborno mesto:** ob 8.00 pred sedežem društva na Celovški cesti 160 v Ljubljani (pred LPP-jem)
- Čas hoje:** približno 3 h
- Zahtevnost:** nezahtevno
- Oprema:** obleka, primerna vremenu: dobra obutev, pohodniške palice (če bo sneg, priporočamo dereze) in obvezna dobra volja
- Članska izkaznica:** plačana članarina PZS za tekoče leto 2022
- Prijave:** društvena pisarna v času uradnih ur na tel.: 01/58 22 751 ali Ana Božnar, tel.: 031 699 786 do četrtek, 8. 12. 2022

Božiček s palčki spet pride, če ste bili pridni.

Kratek opis:

Več nas bo, bolj lušno bo, sem napisal lani, in tudi za leto velja enako. Z datumom srečanja smo malo pohiteli, da vas ne bomo vabili v božično-novoletnih dneh. Vsi, ki ste se srečanja udeleževali do sedaj, boste zagotovo zopet prišli, tisti, ki pa še niste bili, pa pridite – ne bo vam žal! Vsako leto enako, pa vendar vsako leto malo drugače, kot je po navadi v veselem decembru!

Kot je že v navadi, se bomo na pohod podali po Mačkovem grabnu do Gont, nato pa se bomo preko Polhogradske Grmade spustili do kmečkega turizma Pr'Mehačk. Pot bomo prilagodili zimskim razmeram in vremenu. Po kmečki pojedinini nas bo obdaroval Božiček, ki pa nima svojega fonda za darila, zato mora vsak udeleženec prinesiti s seboj darilo v vrednosti 5–10 €. Darila bo Božiček nato razdelil na podlagi žrebanja. Sledi družabni del, izmenjava vtisov o letošnjih planinskih dogodivščinah in načrtovanje novih planinskih podvigov. Upam, da se bomo tudi malo zavrteli ob zvokih harmonike in si zaželeli vesele praznike ter srečno in zdravo novo leto, pa še obilo uspešnih planinskih doživetij.

Vabljeni, da se prednovoletnega srečanja članov Planinskega društva LPP udeležite v čim večjem številu!

POHOD NA DRAŽGOŠE, NEDELJA, 8. 1. 2023

TOMO RUSIMOVICH

Letos, 9. 1. 2022, smo se na spominski slovesnosti v Dražgošah srečali s skupino pobratenih planincev iz SPD Trst. Pogovarjali smo se, da bi na naslednji, 81. obletnici dražgoške bitke, tudi v okviru našega društva organizirali pohod na Dražgoše. Zato vas vabim, da se prijavite na nedeljski izlet, ki bo namenjen druženju in krajšemu pohodu. Za mesto začetka pohoda se bomo dogovorili s prijatelji iz SPD Trst, pohod verjetno ne bo naporen in bo primeren za vsakogar. Lahko ga začnemo v Železnikih, od koder imamo okoli dve uri hoda, ali pa iz vasi Rudno, od koder je do Dražgoš le kaka ura vzpona. Podrobnosti pa bodo objavljene v razpisu izleta.

PLANINA PRI JEZERU (1453 M), SOBOTA, 21. 1. 2023

STANISLAV KRAGELJ

Zborni mesto: ob 7.00 pred sedežem PD LPP na Celovski cesti 160 v Ljubljani

Prevoz: kombi in osebni avtomobili

Izhodišče: Stara Fužina (551 m)

Zahtevnost: lahka snežna tura

Čas hoje: 9 h

Oprema: pohodne palice, dereze (male derezice), cepin, gamaše, udobni gorniški čevlji, oblačila, primerna vremenu in letnemu času, zaščita za sonce/dež/veter, malica in pijača iz nahrbtnika.

Članska izkaznica: plačana članarina PZS za leto 2023

Prijave in rok za prijavo:

društvena pisarna, do četrтка, 19. 1. 2023

Opomba: na Planini bomo imeli vajo z lavinsko žolno. Vadili bomo hojo s cepinom in ustavljanje s cepinom.

Kratek opis:

S parkirišča v Stari Fužini gremo po odprtem terenu in se usmerimo na gozdno pot v smeri planine Vogar, mimo Kosijevega doma na Vogarju (1054 m), nadaljujemo proti planini Blato. S planine Blato krenemo po gozdni poti do Planine pri Jezeru. Povratek na planino Blato in Vogar ali po cesti do Stare Fužine.

VELIKA PLANINA – GRADIŠČE (1667 M), SOBOTA, 4. 2. 2023

STANISLAV KRAGELJ

Zborni mesto: ob 7.00 pred sedežem PD LPP na Celovski cesti 160 v Ljubljani

Prevoz: kombi in osebni avtomobili

Izhodišče: Kranjski Rak (1029m)

Cilj: Gradišče 1667 m

Zahtevnost: lahka snežna tura

Čas hoje: 8 h

Oprema: pohodne palice, dereze (male derezice), cepin, gamaše, udobni gorniški čevlji, oblačila, primerna vremenu in letnemu času, zaščita za sonce/dež/veter, malica in pijača iz nahrbtnika.

Članska izkaznica: plačana članarina PZS za leto 2023

Prijave in rok za prijavo:

društvena pisarna, do četrтка, 2. 2. 2023

Kratek opis:

S parkirišča Kranjski Rak gremo po cesti in se usmerimo na gozdno pot, ki nas vodi mimo Gojške planine do Domžalske koče. Čez planšarsko naselje nadaljujemo in se povzpemo na Gradišče (1667 m) in naprej na Zeleni rob. Na povratku se ustavimo pri cerkvi Marije Snežne in nadaljujemo na Kranjski Rak.

KRANJSKA REBER (1435 M), SOBOTA, 25. 2. 2023

MARINKA KOŽELJ STEPIC

- Zborno mesto:** ob 8.00 pred sedežem PD LPP na Celovski cesti 160 v Ljubljani
- Prevoz:** osebni avto ali kombi
- Izhodišče:** prelaz Črnivec
- Zahtevnost:** tehnično lahka snežna tura
- Čas hoje:** 4–6 ur odvisno od snežnih razmer
- Višinska razlika:** 535 m
- Oprema:** dobri planinski čevlji, pohodniške palice, športna oblačila, nekaj proti vetru, mrazu in morebitnim padavinam, malica
- Rok prijav:** do 23.2. 2023 društvena pisarna ali Ana Božnar 031 699 786

Kratek opis:

Kranjska reber oziroma Vrh nad Kašno planino je gora vulkanskega izvora. Vrh se nahaja v grebenu nad Gornjegrajsko dolino in dolino Podvolovjek. Kranjska reber je najjužnejši vrh v tej skupini, proti severu sta še Lepenatka in Veliki Rogatec ali Mrtvi menih. Vrh je prostoren in travnat, mestoma pa, kot da iz tal rastejo skalne štrline. Z vrha se nam odpre lep razgled na glavno verigo Kamniško-Savinjskih Alp, Raduho, Lepenatko, Rogatec, Golte, Menino planino, Malo in Veliko planino ter velik del Gorenjske. Gledamo znane gore iz neobičajnega zornega kota, ki je marsikomu malo znan. Kranjska reber je bila dolgo malo obiskan vrh, popularna je postala šele v zadnjem desetletju. Prejšnjo zimo si je Kranjsko reber oziroma njene smrekove gozdove izbral tudi medved. Njegove sledi smo videli tako v snegu kot v blatu.

Naša pot se bo pričela na prelazu Črnivec. Glede na snežne razmere si bomo izbrali za vzpon bodisi letno pot bodisi gozdno cesto, vsaj v spodnjem delu. Pot se vzpenja delno po gozdu, delno po čistinah, ki so nastale pred leti ob velikem vetrolomu.

Povratek bo po isti poti in v Ljubljano se bomo vrnili v popoldanskem času. Ali bomo potrebovali cepin in dereze, bo znano ob prijavi.

Pogled na Lepenatko in Veliki Rogatec

DONIRAJTE DEL DOHODNINE SVOJEMU PLANINSKEMU DRUŠTVU LPP

Ni težko biti dobrodelen, nič vas ne stane. Obrazec za donacijo izpolnite le enkrat, vzel vam bo le nekaj minut, pošljete ga na izpostavo Fursa in veljal bo do preklica ali spremembe.

Na družabnih omrežjih je že nekaj let vroča tema ugotovitev, da skoraj 60 % davkoplačevalcev pri nas ni izbralo možnosti, da bi 1 % dohodnine – to v absolutnem

znesku pomeni približno šest milijonov evrov – raje kot za (tekočo) državno porabo namenilo kakšni od dobrodelnih organizacij oziroma kakšnemu od (prostovoljnih) društev. Vam gre na živce, da vaš denar konča v rokah birokratov, ki ga ne porabijo vedno racionalno?

Nič lažjega, vsaj del svojega denarja lahko preusmerite na račun našega in vašega Planinskega društva LPP in s tem podprete našo planinsko dejavnost.

Sledite tem korakom:

Če ste registrirani v portal e-Davki, lahko to opravite kar na njihovi spletni strani. Vzelo vam bo le par minut. Izpolnjen obrazec, ki zahteva le vaše ime in priimek, naslov, vašo davčno številko, pristojni davčni urad in izbranega prejemnika Planinsko društvo LPP, davčna številka 80250505 ter odstotek od dohodnine, ki ga donirate – 1%.

Lahko pa uporabite tudi obrazec, ki je priložen Gorskemu popotniku! In to morate storiti le enkrat, saj velja do preklica. Obrazec lahko sami po pošti pošljete na izpostavo Davčnega urada (Finančni urad Ljubljana, Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana), ali pa izpolnjen obrazec posredujete v naši društveni pisarni (vsak četrtek) tajnici Ani Božnar, ki bo to storila namesto vas. In to je vse!

Vsi izpolnjeni obrazci, ki bodo oddani do 31. 12. 2022, bodo upoštevani za donacije iz dohodnine leta 2022, ki bo izplačana v letu 2023.

HVALA, da podpirate svoje planinsko društvo!

POTEK ENERGETSKE SANACIJE NAŠE KOČE TOMO RUSIMVIČ

V drugi polovici letošnjega februarja smo dobili sklep MGRT, da imamo odobrenih 204.415,67 EUR za energetske sanacije naše koče. O prijavi na razpis in o predvidenih (prijavljenih) delih sem podrobno pisal v prvi številki letošnjega Gorskega popotnika.

Začetek gradbenih del je bil pogojen s prevoznostjo ceste do naše planine, ki je navadno prevozna šele v začetku junija. Zadnja leta smo si navadno pomagali z manjšim bagerjem, ki je v gozdu odmetal debelejšje snežne zamete, ki se še niso stalili. Letos je kazalo, da bagerja ne bomo rabili, ker je topel veter hitro topil zaplate snega na poti. V torek, 17. 5., mi je naš prevoznik Boštjan preko Vibra poslal sliko, da se je s svojo Toyota preko manjših zaplat snega prebil na planino.

V času do začetka del na koči so izbrani mojstri pridno izdelovali nova okna in zunanja vrata, nabavljali izolacijo, pripravljali les in gradbeni oder za fasado itd. PZS nas je obvestila, da bodo imela vsa planinska društva, ki izvajajo energetske sanacije, odobreno 2,5 ure brezplačnega poleta vojaškega helikopterja za prevoz materiala. Na PZS sem sporočil, kdaj bomo imeli material na Planini Blato in kdaj pričakujemo prenos materiala na Planino pri Jezeru. Nekaj dni pred predvidenim datumom za helikopterski prevoz so nam sporočili, da ima helikopter druge obveznosti v SV, zato prevoz ni mogoč.

Dogovorili smo se, da bo ves material na Planino zvozil naš prevoznik Boštjan, in ves pripravljeni material je bil do nedelje, 22. 5., na Planini. V ponedeljek, 23. 5., smo pričeli z deli. Prvi teden je na koči dežural Ivo Voler, ki je v ponedeljek prišel na kočjo skupaj z izvajalci del za prenovo lesene fasade. Postavili so odre in začeli odstranjevati staro fasado, nato so namestili 20 cm izolacije in novo macesnovo fasado.

Tako je izgledalo pretovarjanje na Planini Blato

Naslednji teden sem dežural jaz, poleg mojstrov za fasado pa so prišli tudi mojstri, ki so odstranili vsa okna in jih nadomestili z novimi. Nova okna imajo trojno termopansko steklo in se lahko odpirajo tudi »na kip«. Naslednja je bila zidarska ekipa, ki je vzdala nova vrata spredaj in zadaj; potem so prišli tudi vodovodarji in nad umivalnike namestili nove senzorske pipe in vgradili varčne kotličke za WC.

Ko so bila vsa okna zamenjana in obdelana z obrobami zunaj in znotraj, ter vzdana nova vrata, obnovljene pipe na sanitarijah, v sobah nameščeni polnilci za mobitele

itd., smo dočakali tudi našo oskrbniško ekipo, in v soboto, 11. 6., je kočica začela obratovati in je že prve dni sprejela kar lepo število planincev. Člani ekipe za pripravo kočice so pospravili material, ki je ostal pred kočico, potem ko smo podrli gradbeni oder, in kmalu se je začelo delo tudi na zadnji fasadi.

V prvih dneh po otvoritvi je prišel tudi serviser čistilne naprave in zamenjal vse vitalne dele naprave (procesor, kompresor, vpihovalnike, tri črpalke s plovci itd.). Praktično je bilo zamenjano vse in lahko rečemo, da imamo povsem novo čistilno napravo. Naš prevoznik je še enkrat s cisterno odpeljal blato, ki je ostalo od lani, pripeljal 50 litrov aktivnega blata (bakterije) iz čistilne naprave Bohinjska Bistrica. Tako je čistilna naprava začela delovati dober teden po začetku sezone. Analiza iztoka je v avgustu pokazala, da čistilna naprava odlično deluje in da je iztok precej pod dovoljenimi parametri KPK in BPK5.

Krmiljenje naše čistilne naprave.

Procesor Rewatec nadzira delovanje naprave.

Poskrbeli smo tudi za prezračevanje obeh gostinskih prostorov in kuhinje z rekuperacijo. V zunanje stene smo vgradili sodobne rekuperatorje LUNOS, ki 24 ur izmenjujejo zrak v prostoru. Posebnost teh rekuperatorjev je, da na podlagi shranjevanja toplote izhodnega zraka ogrejejo vhodni zrak. Zato je izguba toplote manjša od 10 %. Rekuperator npr. 5 minut črpa zrak iz prostora in nato 5 minut v prostor črpa zrak iz okolice. Prezračevanje deluje 24 ur na dan, poraba energije pa je minimalna.

Nova pridobitev je tudi požarna centrala v prvem nadstropju, ki ima v 15 prostorih brezžične senzorje

dima, ki v primeru požara sprožijo svetlobni in zvočni alarm, na displeju požarne centrale v prvem nadstropju pa se izpiše, v kateri sobi je senzor zaznal dim. Tako bomo lahko zaznali že začetni požar, ki ga je lažje pogasiti kot pozneje, ko se razširi. Najbolj se bojimo kadičev, ki bi v sobah s cigareto zanetili požar. Kupili bomo tudi novo požarno lestev, ki bo nameščena na brunarici in jo bomo lahko v primeru požara uporabili za reševanje ljudi iz prvega in drugega nadstropja.

Prenovo je doživel tudi solarni sistem. Na brunarici smo zamenjali vse stare solarne panele, ki so 20 let zagotavljali elektriko, in jih nadomestili s sodobnimi, ki zagotavljajo veliko večji izkoristek (14 panelov SecureLine M120/360 W, skupaj 5.040 W). Novi so tudi razsmerniki in druga oprema za oskrbovanje kočice z elektriko. Zamenjali in podvojili smo tudi akumulatorje. Sedaj imamo 2x po 12 2-voltnih gel-akumulatorjev (akumulatorji so zvezani tako, da dajejo 24 V, ki jih razsmernik spremeni v 220 V. Novi solarni sistem je priključen na internet, tako da lahko tudi v dolini spremljamo, kaj se dogaja v sistemu (polnjenje, poraba, kapaciteta akumulatorjev itd.). Ta rešitev je dobrodošla predvsem za serviserja, saj lahko iz doline spremlja dogajanje in po potrebi tudi zamenja kakšne nastavitve.

Razsmerniki zagotavljajo 5 kW elektrike za kočico, v sončnih dneh pa je elektrike še več, saj so solarni paneli na kočici direktno povezani z omrežjem kočice in se samo višek elektrike preko razsmernika shranjujejo v akumulatorje.

Montaža novih solarnih panelov

Novi displej za nadzor solarnega sistema

Ko so mojstri začeli delati zamenjavo in novo izolacijo zadnje lesene fasade, smo morali za sanacijo pripraviti tudi brunarico. Najtežje je bilo odstraniti vse, kar se je skoraj 40 let nabiralo na podstrešju brunarice z namenom, da se bo še kdaj rabilo. Pol materiala,

ki smo ga »šparali« smo izločili in je bil odpeljan na deponijo. Odstranili smo tudi vse pohištvo in štedilnik iz notranjosti brunarice. Nekaj opreme pa smo z dovoljenjem Agrarne skupnosti spravili v spodnjo sirarno. Nato so mojstri potrgali obloge s stropa in sten ter odstranili pod. Najtežje je bilo odstraniti betonski pod pri štedilniku, ki je imel kar dve armirni mreži. Notranjost brunarice je bila praktično olupljena do brun, tla pa do zgornje betonske plošče kleti. Trenutno je na tleh položena 20 cm debela izolacija iz stirodurja, nanjo pa je položen estrih. Na ta pod bo v prvem prostoru prišla keramika, v drugem pa laminat z linolejem – vse v imitaciji lesa. Strop je izoliran nad stropniki in bo tako višji. Tudi stene bodo imele 20 cm izolacije in oblogo iz Knauf plošč. Lesene macesnove obloge pa bodo položene le malo nad sredino sten. Novi štedilnik bo zidan, na nasprotni strani stene v spalnem delu pa bo zidan kamin. Kurilo se bo samo v štedilniku, dimni plini pa bodo šli preko kamina v dimnik, tako bomo z enim kuriščem greli dve grelni telesi. Nova so tudi okna in v izdelavi je tudi novo pohištvo. Predvidevamo, da bomo v sezoni brunarico tudi tržili le za spanje in gostom ne bomo dovoljevali kurjenja in priprave obrokov. Izven sezone pa bo brunarica na voljo vsem aktivnim članom društva, ki so se izkazali z delom v društvu, tako v odsekih kot na delovnih akcijah.

Oskubljena brunarica

Na sprednji strani kočice smo naredili tudi macesnovo teraso, kjer bodo planinci lahko posedali in si privoščili kako pijačo ali prigrizek. Pogovarjamo se, da bi tako teraso naredili tudi zadaj?

Nova terasa pred kočico.

Poleg opisanega nas čaka tudi predelava šanka, predelava opaža v gostinskih prostorih, razsvetljave v gostinskih sobah, predelava spodnjih sanitarij in predelava sobe 2 (največja soba z dvema oknom) v tri dvoposteljne sobe, po katerih je veliko povpraševanje. Seveda bo cena teh sob nekoliko višja, kar verjetno ne bo problem za tiste, ki so radi sami v sobi. Upamo, da bomo lahko delali še ves oktober in nas ne bo presenetil sneg, ki bi onemogočil dovoz do kočice. Vse spremembe načrtujemo skupaj z izbrano arhitektko, ki so nam jo svetovali prijatelji iz PD Srednja vas (arhitektka se je izkazala pri prenovi kočice v Vojah, opremi gostilne Štrudel v Bohinjski Bistrici itd).

Prvi račun za opravljena dela smo izvajalcem že plačali in na MGRT uveljavili povračilo 80 % denarja, ki so nam ga odobrili. Računamo, da bomo drugi zahtevek MGRT-ju izstavili v drugi polovici oktobra in tako počrpali vsa nepovratna sredstva, ki so nam jih odobrili. Predvidevamo, da bomo v energetske sanacije vložili tudi nekaj več kot 100.000 € lastnih sredstev in tako v naslednji sezoni mogoče izvedli še nekaj olepševalnih del ter tako po skoraj 40 letih startali v novo sezono z energetske in vsebinske prenove kočice.

CIPRA, 2. 9. 2022, E-SPOROČILO ZA MEDIJE: NEPREČIŠČENE ODPADNE VODE Z GORA IZTEKAJO V VODNE VIRE

Obisk slovenskih gor je rekorden, marsikateri pristočni objekt (planinske kočice, gostilne, vikendi) pa še vedno nima urejene delujoče ali z zakonodajo usklajene čistilne naprave. Odpadne vode zato pogosto neprečiščene iztekajo v okolje in onesnažujejo vodne vire.

Novinarska konferenca o odpadnih vodah v gorah se je odvila pod okriljem projekta SpecAlps

Lastniki objektov so dolžni poskrbeti za minimalen možen vpliv na okolje in naravo, izbiro pravilne tehnologije čiščenja ter redno vzdrževanje – še posebej v visokogorju. Ustrezno ravnanje z odpadnimi vodami je namreč ključno za ohranjanje vodnih virov.

Na novinarski konferenci Problematika odpadnih voda v visokogorju, ki jo je organizirala CIPRA Slovenija, so govorci opozorili na primere neustreznega ravnanja z odpadnimi vodami v Julijskih Alpah (Dolina Triglavskih jezer, Kredarica) in Kamniško-Savinjskih Alpah (Velika planina), poudarili pomen ravnanja z odpadnimi vodami za varstvo vodnih virov v alpskem prostoru ter izpostavili ključne korake za celovito reševanje problematike.

“Zavedati se moramo, da so gore pod vplivom podnebnih sprememb, ki močno spreminjajo tako nosilne kot regeneracijske sposobnosti gorskega sveta - hkrati pa množični turizem povzroča vedno večje pritiske. Visokogorje predstavlja 0,5 %, sredogorje 2,5 % površine države, ta svet je zelo majhen in zelo ranljiv, zato moramo z njim ravnati preudarno in odgovorno. Avstrija ima precej večjo površino gora, prihaja do različnih praks tako v gostinski kot nastanitveni ponudbi. Vendar je na zavarovanih območjih skrb za okolje in narava absolutno pred zadovoljevanjem želja obiskovalcev - v Sloveniji pa smo v srcu Triglavskega narodnega parka, v prvem varstvenem območju, priča okoljskemu kriminalu, ki spremlja izcejanje odpadnih voda iz planinskih koč,” opozarja izr. prof. dr. Matej Ogrin, predsednik CIPRE Slovenija.

Malomarno ravnanje z odpadnimi vodami spremljamo tako pri Koči pri Triglavskih jezerih kot okoli Triglavskega doma nad Kredarici, lastnik obeh objektov je Planinsko društvo Ljubljana Matica. Sledilni poskusi na Triglavskem ledeniku 2021 so potrdili podzemno vodno povezavo izpod Triglavskega ledenika do Mostnice v dolini Voj in seveda dalje v Savo Bohinjko. Del voda pa odteka tudi na zgornjesavsko stran po Triglavski Bistrici oziroma v Savo Dolinko.

“Nova ugotovitev nas mora še posebej skrbeti v kontekstu izliva morebitno onesnaženih voda s planinskih koč okrog Triglava, zlasti Triglavskega doma na Kredarici, ki ga obišče največ planincev, a še vedno nima urejenega čiščenja in odvajanja odpadnih voda. V lanskem in letošnjem letu smo vzeli vzorce vode v Ivančičevi jami, ki leži tik pod Triglavskim domom na Kredarici. Povišane so vrednosti več parametrov, lani smo zaznali E. coli bakterije, v letošnjih vzorcih pa so bile vrednosti nitratov precej nad pričakovanimi, kar je posledica dolgotrajnega onesnaževanja te jame z odpadnimi vodami iz planinskega doma nad njo. Zato je potrebno nemudoma, takoj in danes urediti izcedne vode na kočah v okolici Triglava ter zagotoviti vodotesnost rezervoarjev za pogonska goriva agregatov,” je bil jasen mag. Miha Pavšek, vodja sledilnih poskusov z ZRC SAZU, Geografskega Inštituta Antona Melika.

Neurejene odpadne vode ogrožajo pitne vire v dolini, prebivalci Triglavskega narodnega parka pa opozarjajo na nezakonito ravnanje PD Matica: *“Neurejeno ravnanje z odpadnimi vodami visokogorskih koč ni družbeni problem, ki naj bi ga reševali vsi skupaj, temveč problem največjega lastnika planinskih koč v Triglavskem pogorju: PD Ljubljana-Matica ima 1.400.000 € čistih prihodkov od prodaje in trenutno v svojem skladu 2.000.000 €. Planinske kočje PD Matice imajo skupno več kot 400 postelj (Triglavski dom na Kredarici 340 postelj, Koča pri Triglavskih jezerih 100 postelj) - to je največji hotel v Triglavskem narodnem parku! Vse te kočje so brez upravnega dovoljenja, so profitni centri. Zakon o Triglavskem narodnem parku veleva, da se na območju parka lahko zgradi hotel s kapaciteto največ 80 postelj, mi pa imamo v visokogorju hotel z več kot 400 posteljami! Problem ravnanja z odpadnimi vodami pri Koči pri Triglavskih jezerih je zelo jasen: izdana je bila inšpekcija odločba, odločba je bila podaljšana do leta 2023, ker naj bi bil to “družbeni problem”. Verjetno bo odločba prestavljena še kakšno leto, ker inšpekcija očitno meni, da je to družbeni problem, ki ga naj rešujemo skupaj. Lokalni prebivalci pa smo tisti, ki pijemo vodo, onesnaženo s fekalijami izpod planinskih koč - prebivalcem Triglavskega narodnega parka je v 21. stoletju kršena pravica do čiste pitne vode.”*

Na neprimerne prakse ravnanja z odpadnimi vodami na Koči pri Triglavskih jezerih smo letos pri CIPRI Slovenija opozorili tudi z Akcijo Ogenj v Alpah, kjer smo odstranjevali alge, ki so se razrasle zaradi porušenega ekološkega ravnovesja in vnosa izcednih voda s planinske kočje.

Odstranjevanje alg z Dvojnega jezera, foto: Samo Kham

Strokovnjaki opozarjajo, da je celovito reševanje problematike odpadnih voda na koči pri Triglavskih jezerih kompleksno, ključno pa je prilagajanje ravnanja z viri (vodo, hrano in energijo) v vseh planinskih kočah ter njuna prilagoditev obiska: *“Koča pri Triglavskih jezerih leži v neposredni bližini vodnega telesa. To pomeni, da se vsaka napaka pri ravnanju z odpadno vodo zelo hitro pozna. Zato je potrebno posebno pozornost nameniti ravnanju v sami koči (priprava hrane, poraba vode ...) ter optimalnemu delovanju čistilne naprave. Ker strokovnega upravljanja z*

odpadnimi vodami na planinski koči pri Triglavskih jezerih ni bilo, je bil iztok iz čistilne naprave neustrezen. Vseboval je preveč hranil, predvsem fosforja, ki povzroča cvetenje alg v jezeru. Vsi deležniki, od upravljalcev naprej, se tega problema odpadnih voda na planinski koči pri Triglavskih jezerih zavedajo in že kar nekaj let iščejo ustrezen rešitev za odpadno vodo. Za kočo zakonodaja zahteva ločevanje fekalij od preostale vode, ki nastane v koči; npr. vpeljavo suhih stranišč. V vsakem primeru pa mora biti rešitev robustna in ustrezno vzdrževana.” prof. dr. Nataša Atanasova, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo.

Primeri fekalnega onesnaženja se pojavljajo tudi v Kamniško-Savinjskih Alpah. Tamkajšnji Jamarski klub Kamnik zbira podatke o kakovosti vodnih virov pod Veliko planino, tako na kamniški kot savinjski strani. Rezultati kažejo, da so vrednosti E-coli na izviri pod planino presežene, kar kaže na onesnaževanje z odpadnimi vodami na Veliki planini. “Monitoringi kažejo, da je od več kot 100 izvirov, ki jih spremljamo na območju Kamniško Savinjskih Alp, zgolj nekaj izvirov brez bakteriološkega onesnaženja, približno 40 izvirov pa primernih za pitje. Zajetje pitne vode za kamniško občino je v Kamniški Bistrici, kjer prav tako beležimo presežene vrednosti bakterije E-coli,” pravi g. Vido Kregar z Jamarskega kluba Kamnik.

Planinska društva kot lastniki planinskih koč morajo poznati svoj del odgovornosti v krogotoku čiste pitne vode, zato morajo zagotoviti strokoven, stalen in za javnost pregleden nadzor kakovosti delovanja čistilnih naprav v planinskih kočah.

“V javnem diskurzu opazamo, da se o čiščenju odpadnih voda govori pavšalno – govorimo le, ali je dobro ali slabo, ne pa, ali so tehnične zmogljivosti objektov sploh primerne za količine in tip odpadnih voda. Čistilne naprave brez ustreznega vzdrževanja, rednega servisa in stalnega električnega napajanja ne delujejo optimalno. Problematična je predvsem zagotovitev primerne kadra, ki bi skrbel za optimalno delovanje čistilnih naprav – te naloge ne moremo naložiti oskrbniku koč, saj je strokovno zahtevna,” pojasnjuje prof. dr. Milenko Roš, s Slovenskega društva za zaščito voda.

“Prve čistilne naprave smo postavili v začetku stoletja. Kakšno je bilo pred 20 leti znanje o njihovem delovanju, verjetno ni treba poudarjati. Ne onesnažujejo pa le planinske koč, temveč tudi planšarije in vikend naselja. Pri tem pa je problematično, da je dialog, ki teče med Ministrstvom za okolje in prostor ter Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo, dialog gluhih. To se je ponovno izkazalo pri sprejemanju zadnje Strategije slovenskega turizma, ko so bili ekološki vidiki turizma povsem spregledani,” je komentiral Miro Eržen s PZS.

“Menimo, da se je pred podajanjem tehničnih rešitev (kako

čistiti) treba vprašati, kaj rešujemo in kakšni so naši cilji, ne le deklarativno, da “varujemo in ohranjamo naravo”, temveč jasno in odločno postavimo cilje, kaj je v slovenskih gorah sprejemljivo in kje so meje. Nato se za vsako koč posamično poišče primerne rešitve,” predlaga prof. dr. Milenko Roš, Slovensko društvo za zaščito voda.

“Stvari moramo reševati sistemsko, ugotoviti, kakšnih obiskovalcev si želimo, koliko obiskovalcev si želimo in potem na ravni naravovarstvenikov, turizma, občin, planinskih društev, PZS oblikovati strategijo. Treba je jasno razmisliti, kaj okolje prenese in se zavedati, da nobena čistilna naprava ni 100 %,” je povedal dr. Tit Potočnik, direktor JZ TNP.

Celosten pristop k reševanju odpadnih voda v visokogorju se začne v dolini z upravljavskimi načrti planinskih koč, ki temeljijo na načelih trajnosti in skromnosti. Prilagoditev gostinske ponudbe (zmanjšanje in poenostavitev gostinske ponudbe, odpoved pripravi cvrte hrane ...), zmanjšanje števila razpoložljivih prenočitvenih kapacitet, ozaveščanje gostov (uporaba lastne posteljnine, ničelna toleranca do smetenja v naravnem okolju in poziv k odnašanju smeti v dolino, komuniciranje kodeksa obnašanja v naravi in primerne obnašanja v planinski kočah), so le nekateri ukrepi, s katerimi bi se tako obiskovalci kot upravljalci objektov in prostora zavezali h kakovostnemu gorništvu ter ne k potrošniškemu pohodništvu. “Stanje je alarmantno, potrebno je hitro in resno ukrepanje ter sodelovanje vseh deležnikov. Razkorak, ki ga spremljamo med deklarativnim in dejanskim varstvom narave, je ogromen. Slovenske gore so preobremenjene, potrebno je ukrepanje – kjer prihaja do kršenja zakonodaje, kršitelje sankcionirati skladno z zakonodajo, potrebno je določiti nosilne zmogljivosti okolja in jih udeležiti tudi v praksi, v sodelovanju vseh deležnikov – občin, planinskih društev, gostincev, hotelirjev, Slovenske turistične organizacije, ministrstev in obiskovalcev gora.”

Fotomateriali s čistilne akcije odstranjevanja alg na Dvojnem jezeru, ki so rezultat porušenega ekološkega neravnovesja ter vnosa izcednih voda iz planinske koč pri Triglavskih jezerih so na voljo na povezavi: https://drive.google.com/drive/folders/1LUNkNgmcf1_9leO3y9hDGRTJdsgzSQN9

Več o odpadnih vodah iz koč pri Triglavskih jezerih: <https://www.cipra.org/sl/sporocila-za-medije/odpadne-vode-s-koce-pri-triglavskih-jezerih-onesnazujejo-dvojno-jezero> in <https://www.cipra.org/sl/cipra/slovenija/aktivnosti-v-teku/ogenj-v-alpah/ogenj-v-alpah-2022-2>

PRIPIS UREDNIKA GORSKEGA POPOTNIKA NA TEMO ČISTILNE NAPRAVE NA KOČI NA PLANINI PRI JEZERU:

Za lažje razumevanje problematike čistilnih naprav v visokogorju nekaj podatkov o naši čistilni napravi, ki je bila pred leti opisana v Gorskemu popotniku. Čistilna naprava je na naši koči začela obratovati leta 2007. Vsako leto smo jo aktivirali in živeli v dobri veri, da deluje, vse do avgusta leta 2013, ko se je PZS odločila, da vzame vzorce iztoka iz vseh čistilnih naprav v visokogorju in jih da v analizo. Laboratorijska analiza našega vzorca je bila porazna: dovoljene vrednosti so bile štirikratno presežene. Naša prva reakcija je bila, da smo napisali ogorčeno pismo dobavitelju naprave. Njihov odgovor pa je bil, da smo v letu 2013 naročili le zagon naprave, nato pa je takrat odgovorni predstavnik društva rekel, da serviserja in nadzora ne potrebujemo več. Po umiritvi strasti in razmisleku smo se z dobaviteljem in serviserjem dogovorili, da bomo v letu 2014 tesno sodelovali, a rezultati niso bili nič boljši (verjetno so vložene bakterije pomrle zaradi pomanjkanja kisika ali

zaradi kakega drugega vzroka). Aktivnega blata z dovolj kisika, ki je življenjski prostor bakterij, nismo uspeli zagotoviti.

Nato smo se lotili zadeve bolj strokovno in se povezali z Dragom Dretnikom, strokovnjakom za čistilne naprave na Gospodarski komisiji PZS. Po analizi stanja nam je svetoval, naj se povežemo z vodjo laboratorija Centralne čistilne naprave Domžale-Kamnik. To smo tudi storili in skupaj z serviserjem in vodjo laboratorija CČNDK naredili načrt za sanacijo čistilne naprave na naši koči. Podlaga za načrt delovanja naše čistilne naprave je bila podrobna analiza obiska naše koč: koliko oseb prespi v koči, kolikšno je maksimalni število dnevnih obiskovalcev v avgustovskih sončnih dneh, koliko vode porabimo itd. Na podlagi te analize smo na novo projektirali elemente čistilne naprave in določili režim delovanja (krmljenje ciklusov). Zamenjali smo skoraj vse elemente od difuzorjev (upihovalnikov zraka), črpalk, procesorja do kompresorja, na novo določili časovne cikle delovanja naprave itd. Na Planino smo iz Čistilne naprave Bohinjska Bistrica za zagon pripeljali 100 litrov aktivnega blata z bakterijami in ga vlili v biološki del. Po 14 dneh merjenja mulja in dveh analizah odpadne vode smo 15. 6. 2015 končno dobili rezultate analize, ki so potrdili, da naprava deluje in da so odpadne vode pod zakonsko dovoljeno mejo KPK (zakonsko dovoljeni KPK – kemijska potreba po kisiku – je do 200, naša analiza pa je pokazala le 111 enot KPK, kar ustreza predpisu!). Od takrat za našo čistilno napravo vsako leto z laboratorijsko analizo iztoka potrdimo, da je delovanje naprave ustrezno zakonskim določilom.

Letos smo v okviru energetske sanacije ponovno zamenjali vse vitalne dele čistilne naprave: procesor, kompresor, črpalke, plovce itd. in s serviserjem opravili zagon naprave. Analiza izhodne vode je pokazala, da naša naprava tudi letos dobro deluje in ne onesnažuje okolja. Izliv v ponikalnico je speljan ca. 200 metrov v smeri poti, ki pride s Planine Blato, tako da se izstopna voda ne izliva v jezersko kotlino!

Za konec lahko rečem, da so čistilne naprave v visokogorju problematične, saj delujejo le 4 mesece na leto in jih je treba vsako leto znova strokovno aktivirati (odvoz blata v čistilno napravo Bohinjska Bistrica in vnos večje količine aktivnih bakterij). Med sezono pa je treba poleg analize ustreznosti iztoka meriti tudi nivo usedline aktivnih bakterij in spremljati njihovo razmnoževanje ter sproti (tedensko) preverjati, ali je izstopna voda skoraj prozorna in brez vonja itd.

ČUDOVITI DNEVI NA PLANINI PRI JEZERU (20.– 24. 6. 2022)

KATRA, META, ANJA IN HANA

V Andersenovi enoti »Marjetica« je bilo ponedeljkovo jutro zelo veselo. 29 otrok iz skupin »Čebelice« in »Metulji« se je odpravljalo na planinski tabor na najlepšo in najprijaznejšo Planino pri Jezeru. Prometni zastoj na Bledu nas ni spravil v slabo voljo. Rašo, Janez in Franci iz SPD Trst so nas s kombiji varno pripeljali na planino Blato. Vzeli smo pot pod noge in se razveselili prvega pogleda na kočo.

Po toplem sprejemu oskrbniške ekipe in odličnem kosilu smo se malce spočili in uredili sobe. Popoldne smo se sprehodili do koče gorskih reševalcev in obkrožili jezero. V torek smo obiskali Dedno polje, popoldne pa so nas razveselili psi reševalci s svojimi vodniki. Na planino Viševnik smo se povzpeli v sredo. Vrnili smo se pred prvimi kapljami dežja. Na planini V Lazu so nam prijazno pokazali izdelavo sira in pastirski stan, ki je ohranjen v prvotni obliki. Tudi tokrat smo s prihodom v kočo prehiteli dež. Popoldne smo preizkusili »vrveno tehniko«, sledil je pravi planinski krst. In kar prehitro je prišel petek... Poslovili smo se od ekipe, ki je z vsem srcem skrbela za nas, ki smo dobili planinsko ime. Nismo več Čebele in Metulji ampak »Žužki«.

Sledil je spust do Vogarja, prevoz do Stare Fužine, sladoted in objem domačih.

Hvala organizatorjem!

POHOD NA ŠPIK, SOBOTA, 23. 7. 2022

JOŽE ZUPANČIČ

Vodič Janez Medved in udeleženci pohoda Nika, Tomo, Jože smo se ob 5h zjutraj zbrali v Ljubljani in krenili do Kranjske gore ter naprej proti Vršiču. Obetal se je vroč dan do 38 stopinj. Na cesti za Vršič smo pri četrtem ovinku parkirali prevozno sredstvo, se ustrezno opremili in ob 6:20 krenili po dolini proti Koči v Krnici (1113 m).

V jutranjem hladu smo kmalu prispeli do koč, ki je bila še zaprta. Malo smo posedeli ter se napotili naprej po dolini Krnice. Smerokaz pri koči nam je obetal štiri ure hoje do našega cilja. Prečkali smo nekaj suhih hudourniških strug in se začeli počasi vzpenjati po dolini navzgor. Sledil je dokaj strm vzpon, ki nas je po dveh urah in pol pripeljal do sedla. Med potjo navkreber nam je malo pretila nevihta nekje na okrog Trbiža, a se je kasneje to umirilo. Sledil je vzpon na Lipnik (2418 m) – slaba ura dokaj strme poti z malo plezanja na grebenu, dobro opremljenem z jeklenicami in klini. Na vrhu Lipnika smo si lahko prvič ogledali naš cilj – sosednji vrh Špik.

Sledila je še kaka ura poti najprej po grebenu, z rahlim spustom in nato napol plezalna pot na Špik (2472 m). Vrh smo dosegli v predvidenem času, po dobrih štirih urah.

Na cilju se nam je odprl čudovit razgled po okoliških vrhovih in krasen pogled na Zgornjesavsko dolino. Sledilo je fotografiranje in počitek z okrepčilom. Ker nismo bili prepričani, da se je nevihta dokončno umaknila, smo s povratkom malo pohiteli. Po kake pol ure počitka smo po isti poti krenili nazaj v dolino.

Ob povratku se je skupina malo razvlekla, tako da smo se ponovno zbrali pred Kočo v Krnici, kjer smo – kljub obilici gostov, našli prosto mizo in se po napornem pohodu v miru okrepčali. Sledilo je še pol urice hoje do avtomobila in povratek. Med pohodom se nam je nevihta umaknila, vročina ni bila prehuda, razgled je bil čudovit in zraven še prijetna družba – skratka za nami je bil krasen izlet.

SREČANJE ČLANOV PLANINSKIH DRUŠTEV LPP IN SPD TRST – SVETA GORA NAD SOLKANOM, 15. MAJ 2022

JOŽE ZUPANČIČ

Po Covid prekinitvi zadnjih dveh let smo letos ponovno obudili tradicijo vsakoletnih srečanj pobratenih planinskih društev PD LPP in SPD Trst. Gostitelji letošnjega srečanja SPD Trst so za kraj dogodka izbrali Sveto Goro nad Solkanom (682 m), pomembno romarsko pot severozahodne Slovenije in prizorišče velikih bojov v prvi svetovni vojni.

Petindvajset članov društva se nas je zjutraj napotilo z avtobusom iz Ljubljane do Nove Gorice, mimo Solkana in nato v breg do krožišča, kjer je avtobus krenil proti Sveti Gori.

Snidenje z dobrodošlico so nam Tržačani pripravili na manjšem parkirišču tik nad krožiščem.

Po pozdravu in krajšem klepetu ob pijači in sladica nam je vodič g. Jože, doma iz teh krajev, predstavil potek pohoda in pozval, naj si pripravimo čelade in svetilke za na pot. Krenili smo po ozki stezi navkreber ob položajih in kavernah iz prve svetovne vojne. Strma steza nas je po približno dvajsetih minutah pripeljala do čudovite razgledne točke s pogledom na obe Gorici, Sočo, Bogatin in dalje na Kras. Med postankom je tekla beseda o vojnih dogodkih na tem območju med leti 1915–1918. Nadaljevali smo po stezi navkreber

in se čez dvajset minut ustavili pred vhomom v rov, ki prečka Sveto Goro. Tu se je družčina ločila na dve skupini; manjša je nadaljevala po označeni stezi proti vrhu, druga pa si je nadela svetilke in čelade ter previdno vstopila v rov.

Na začetku sklonjeni pod zelo nizkim stropom smo se po kakih dvajsetih metrih lahko vzravnali in hodili normalno. Večinoma je bila pot dokaj strma, tako da smo si pomagali z vrvjo, položeno po tleh rova. Po dvesto šestdesetih metrih smo prispeli do izhoda na drugi strani hriba (na del Urškine poti). Po manjšem postanku ob izhodu je sledil dvig po strmi streži do razgledne točke na koncu grebena Svete Gore. Dokaj močno sonce nas ni motilo, saj smo pravkar zapustili hlad podzemlja. Štiriogolata razgledna ploščad, ograjena s kamnitim zidom in s kipom sv. Frančiška

v sredini, je seveda postavljena na mesto z idealnim razgledom po okoliških dolinah in s pogledom na Alpe, Banjško planoto, Kras in Furlanijo na zahodu. Tu smo se ponovno srečali s pohodniki iz druge skupine. Malo smo pojedli in popili, naredili skupinsko sliko pred spomenikom in se počasi napotili po položni poti, dolgi kakih sto metrov, proti baziliki na Sveti Gori.

Tu smo si vzeli urico prostega časa; eni so si ogledali baziliko, drugi so uživali v prelepem razgledu in toplem soncu, ali pa so obiskali točilnico nekaj stopnic nižje. Ura je hitro minila in ponovno smo se zbrali na dvorišču pred baziliko ter krenili peš dobro uro po strmi poti v dolino do vasi Dol.

V vasi sta nas čakala naša avtobusa in nas odpeljala do bližnje vasi Ravnica, v gostilno Pod lipo. Tu smo zaključili srečanje s kosilom in prijetnim pogovorom. Ob zaključku druženja sta sledila nagovora predsednika in predsednice obeh društev. Izrazila sta skupno zadovoljstvo nad ponovim snidenjem v teh prelepih krajih in zaključila z upanjem, da ne bo višje sile, ki bi tudi v bodoče preprečila taka srečanja. Vidno zadovoljno članstvo obeh društev jima je glasno in pritrdilno zaploskalo. Sledilo je slovo in pot proti Ljubljani oziroma Trstu.

EN PODALJŠAN AVGUSTOVSKI VIKEND NA PLANINI

MIKA VRABER

Avgusta je bila na naši koči prava norišnica. Vreme lepo, gostov (enodnevnih in s prenočiščem) ogromno, pomanjkanje sanitarne vode, ... Osebjem je dobesedno »dihalo na škrge«. Gremo malo pomagat, sva si rekla, takoj ko sva se vrnila z morja. Tomo črpat vodo iz jezera, jaz pa pospravljat sobe, čistiti sanitarije in pomivat posodo.

Ko sem se tako prvi dan spravila na pospravljanje sob, sem se spomnila na francoski film »Štiri minute na sobo«, ki so ga pred kratkim predvajali na RTV Slo. Tam so imele čistilke na velikem trajektu samo 4 minute časa za vsako sobo – od preoblačenja ležišč, čiščenja sanitarij do sesanja in pomivanja tal. No, meni stvari niso šle tako hitro od rok. Predvsem so naše sobe malo večje – pravi dormitoriji s po 10 do 12 ležišči! Od teh je vsaj polovica pogradov. Zdaj pa ti pometaj, sesaj, plezaj po pogradih, ravnaj posteljnino in glej, da bodo vse odeje pravilno zložene in blazine na pravi strani, ker Silva je glede tega zelo natančna. Kakorkoli, za vsako sobo sem porabila vsaj 20 minut, sob je pa 8! S sanitarijami je bilo manj dela, saj so tiste v nadstropju lepo vzdrževane, le spodnje je bilo treba večkrat na dan preveriti in pomiti, saj so prava javna stranišča! To je bilo moje delo v petek, soboto in nedeljo dopoldne, v nedeljo popoldne pa sva si s Tomom »privoščila« ogleddo turo na Vrtec.

Medtem so se na koči izmenjavali gostje, veliko je bilo predvsem tujcev. Jaz sem seveda rada z njimi poklepetala, saj imam zadnje čase manj priložnosti govoriti tuje jezike. Ena nemška skupina se je zjutraj prav dolgo zadrževala v sobi, zato sem jih morala opozoriti, da je že čas, da spokajo, ker moram pospraviti sobo. So me vprašali, od kod govorim tako dobro nemško. »Sem delala v Nemčiji kot pucfrau«, sem jim odgovorila.

V nedeljo, ko sem bila tudi jaz že čisto na koncu z močmi, mi pravi Silva, a ne, Mika, ga ni denarja, da bi to delala? Za denar gotovo ne, sem ji odgovorila. Malo sem jim pa le pomagala!

KO NA KOČI ZMANJKA VODE

TOMO RUSIMOVICH

Ležim na plaži v južni Dalmaciji in uživam v prijetnem pogledu na morje, kar na enkrat to idilo prekine telefonski klic: »Tomo, na Planini je zmanjkalo sanitarne vode, v stranišča smo postavili hoboكة vode z vedri, kako pa naj črpamo vodo iz jezera?«. Niso pozabili povedatiniti, da je koč polna planincev!

Po telefonu sem jim razložil, kje so črpalke, kje so sesalne cevi in kam se kaj priključi ter kako morajo biti nastavljeni ventili. Vendar sem vedel, da bo velika težava, ker še nikoli niso črpali vode iz jezera v rezervoar sanitarne vode pri brunarici, poleg tega pa je bila koč polna planincev in vsi trije člani ekipe so imeli polne roke dela s strežbo.

Najprej so poklicali na pomoč pastirja Korla, ki je bil nekaj let oskrbnik naše koč in je obvladal črpanje vode iz jezera, sam pa sem poklical tudi prejšnjega oskrbnika Iva in ga prosil, če gre na pomoč na Planino (tudi Ivo je v svoji 10-letni oskrbniški karieri že črpal vodo iz jezera). Akcija je stekla, Korl se je prvi odzval klicu na pomoč, pa tudi Ivo je prišel na koč in skupaj z oskrbnikom so načrpali slabo četrtino rezervoarja, kar je zadostovalo za prvo silo (za nekaj dni).

Dva dni po tem dogodku sem se vrnil v Ljubljano in naslednji dan odšel na Planino, da pomagam načrpati vodo, ki bo zadostovala do prvih padavin. Z oskrbnikom Dušanom sva imela precej dela, da sva odzračila sesane cevi, tomosovo črpalko in električno črpalko pri spodnjem rezervoarju. Kar nekajkrat sva zagnala obe črpalke in hodila od jezera do koč gledat, če voda teče v rezervoar. Ko sva se dodobra nahodila gor in dol, sva končno uspela odzračiti cevi in črpalke in voda je začela teči v rezervoar. Prvi dan smo vodo črpali ca. 8 ur, drugi dan pa tudi približno toliko časa, dokler ni bil rezervoar skoraj do vrha napolnjen.

Podobne probleme so letošnje poletje imele vse visokogorske koč, saj podnebne spremembe poleg požarov povzročajo tudi hude težave pri oskrbi z vodo. Poznajo se zime z malo snega in poletja s skoraj nič dežja. Še dobro, da imamo jezero, ki se mu to, da smo ga dva dni izčrpavali, ni kaj dosti poznalo.

POS TERMINAL – NOVOST NA NAŠI KOČI

TOMO RUSIMVIČ

Kar nekaj let sem premišljeval in se pogovarjal s člani Gospodarskega odseka, da bi na naši koči uvedli plačevanje s plačilno kartico preko kartičnega (POS) terminala, ki bi deloval preko interneta. Pa ni bilo pravega navdušenja, ker so se bali, da bodo težave z internetno povezavo. Kljub temu pa je bilo vedno več razlogov ZA, saj je tudi za planince bolje, če jim ostane nekaj gotovine v žepu in se zato lažje odločajo za nakup s plačilo s kartico.

V poslovalnici NLB sem podpisal pogodbo in prevzel POS terminal s priborom. Na koči je oskrbnik novost sprejel brez problema in tudi instalacija terminala na strežnik NLB preko interneta je potekala brez težav. Zadoščal je en telefonski pogovor s strokovnjakinjo NLB, ki mi je povedala, kaj vpisati v terminal in kaj pritisniti. Najprej smo preko terminala plačali 1 € in nato plačilo stornirali. Prvo resno plačilo (z mojo kreditno kartico) pa je bila pijača za osebje, in seveda tudi zame, in je potekalo brez težav.

Do konca avgusta je bilo preko POS terminala registrirano 29 % plačil, kar je dober pokazatelj, da se je ta način plačevanja prijel. Kljub vsemu je naš oskrbnik previden in najprej na blagajni registrira prodano blago, da vidi znesek računa, nato znesek zaračuna preko POS terminala in če je povezava na internet OK, terminal izpiše bremenitev kartice, nato pa oskrbnik izpiše še račun na blagajni. Na ta način se izogne težavi, ki bi jo imel, če se POS terminal ne bi povezal z internetom in bi moral stornirati račun, ker je bilo označeno, da bo plačan s kartico. Težave s povezavo na internet so izjemno redke.

Čeprav je v dolini plačevanje s plačilno kartico vsakdanja zadeva, je lahko v hribih s tem težava zaradi slabega telefonskega GSM signala ali slabe internetne povezave.

Pridite in poskusite!

Prvo poskusno obvestilo

SPLETNA KAMERA NA NAŠI KOČI

TOMO RUSIMVIČ

V juniju smo na našo koč namestili kamero, ki preko interneta pošilja sliko vsem, ki bi radi v realnem času videli, kako izgleda naša planina. Slika s kamere je dostopna z naše spletne strani <http://www.pdlpp.si/> (klik na zeleni gumb), ali pa direktno preko povezave <https://slovenianmountains.gajba.net/>. Sprva je kamera kazala zahodno pobočje Planine, kjer poteka pot na Viševnik, ko pa smo obnovili fasado tudi na jezerski strani, smo kamero premestili na zadnjo stran koč, tako da sedaj kamera kaže jezero, na obronku gozda pa se ob jasnem vremenu vidi tudi Debeli vrh. Slika se obnavlja vsakih 15 minut in se shranjuje na strežniku, do katerega lahko dostopate na zgornjih povezavah. Kamera bo delovala samo v času, ko je koč odprta in ko deluje internetna povezava. Izven sezone žal slika ne bo dostopna.

Kamera na zdanji fasadi.

Slika, ki jo kamera vsakih 15 minut zamenja.

TEŽAVE S TELEFONOM NA NAŠI KOČI

TOMO RUSIMVIČ

Na naši koči imamo zelo šibek GSM signal, zato smo si pomagali s posebno strešno anteno, ki je preko koaksialnega kabla povezana z napravo, v kateri je SIM kartica in sta nanjo povezana klasičen stacionarni aparat in prenosni telefonski aparat. Pred leti smo dodali še eno anteno, ki preko ojačevalca signala omogoča telefoniranje obiskovalcev z njihovimi mobilnimi telefoni pri vhodu v koč. Tako smo zagotovili eno ali dve črtici signala, kar je dovolj za telefoniranje.

In vse je kolikor toliko delovalo, dokler nismo odstranili stare fasade, po kateri sta površinsko tekla dva koaksialna antenska kabla. Pri odstranjevanju fasade sta bila oba kabla prerezana z motorno žago. Kable so nato improvizirano spojili s kombinirkami (sredinsko bakreno žico in mrežasto ovojnico) in spoj izolirali. Telefon ni več deloval ali pa nam je le izjemoma uspelo vzpostaviti zvezo. Ko smo montirali novo fasado, smo pod njo namestili dve gibljivi cevi za antenske kable, v cevi smo napeljali profesionalno spojene antenske kable (kjer so bili prerezani), naredili nov preboj v kuhinjo in po kanalu speljali kable do naprave s SIM kartico. Na naše začudenje je telefon še vedno nagajal in javljal, da ni omrežja. Ko so delavci priklapljali nov solarni sistem, so ekipo opozorili, da bodo za ca. ½ ure izklopili elektriko. Takrat je zazvonil telefon in povezava je bila brez šuma in se je razločno slišalo, ko pa je zopet prišla elektrika, so se stare težave ponovile. Tudi če je uspelo vzpostaviti zvezo, je bila ta zelo slaba in večinoma je eden slišal, drugi pa skoraj nič.

Ko sem prišel na koč z novimi antenami in še z nekaterimi drugimi elementi, da bi skušal odpraviti težave, mi je kuharica Mari povedala, da če ni elektrike, telefon dela, ko pa je elektrika, pa ne dela. Posvetilo se mi je, da sta mogoče antenski in električni kabel v kanalu preblizu skupaj, in res sta bila v ozkem kanalu povsem skupaj. Električni kabel je s svojim sevanjem motil antenski signal. Naredili smo nov kanal za električni kabel in ga tako ločili od antenskega in telefon je začel normalno delovati. Po enem ali dveh tednih so se težave ponovile in ugotovil sem, da je nekdo na polički, kjer je bil zvitek antenskega kabla (višek kabla), v njegovo bližino premaknil transformator in kabel za napajanje ruterja za satelitski internet. Ko smo žice ločili, je spet vse delalo. Tako smo rešili problem telefona, ojačevalec

signala z druge strešne antene, ki naj bi zagotavljal mobilni signal na vhodu v koč, pa še vedno ni deloval. Odstranil sem napravo za jačanje signala in jo odnesel v Ljubljano na kontrolo mojemu guruju za telefonijo Jocotu iz ISKRA SYSTEMS v Stegnah.

Joco je preveril ojačevalec signala, ki je bil OK, in me začel prepričevati, naj poskusim implementirati rešitev z opremo, ki mi jo je dal pred časom, a sem potem rešil problem s prestavitvijo elektro kabla, ne da bi spreminjal obstoječe stanje naprav.

Nova rešitev bazira na tem, da je iz ojačevalca signala na izhodni kabel nameščen razdelilec, ki ima en izhod za notranjo izhodno anteno (v kuhinji) in en izhod za zunanjo anteno pri vhodu v koč. Tako ojačan signal oddajamo preko sobne anteno v kuhinjo in preko paličaste antene pred vhod v koč. Na aparat (SIM kartica) za klasičen telefon pa namestimo paličasto anteno, ki lovi signal z notranje antene. Ko sem zmontiral vse, kakor je bilo narisano in napisano na shemi mojega guruja Jocota, je telefon v kuhinji deloval, delovali so tudi mobiteli osebja, ker je bilo v kuhinji dovolj GSM signala (dve črtici), zunanji signal pri vhodu pa ni deloval, kaj pa sedaj? Po premisleku sem razdril večji konektor, v katerega je šel manjši konektor s koaksialnim kablom, ki je vodil do antene pri vhodu, in ugotovil, da je sredinska žička koaksialnega kabla, ki bi morala iti v večji konektor, skrivljena in ne gre v luknjico velikega konektorja, kar je pomenilo, da ni stika. Ko sem to žičko poravnal in ponovno spojil konektorje, je delovala tudi zunanja antena. Tako se sedaj lahko z mobitelom telefonira pri vhodu in v kuhinji, deluje pa tudi klasični telefon v kuhinji. Med preizkušanjem vseh variant (z mobitelom v kuhinji in pred vhomom ter s klasičnim telefonom koče, sem seveda vedno poklical svojo ženo Miko, ki mi je rekla, da sem dober, ker sem malo pred koncem sezone »zrihtal« telefonijo na koči!

Težavo sem junija javil na Telekom in rekli so mi, da imamo pač slab signal in se tu ne da nič narediti, zato sem se lotil zadeve sam, a brez Jocota z Iskra Systems mi verjetno ne bi uspelo.

P. s.: Včeraj me je poklical mojster s Telekom in se pozanimal, če imamo še vedno težave ...

Dve strešni anteni za GSM signal, pod njima satelitski krožnik za internet

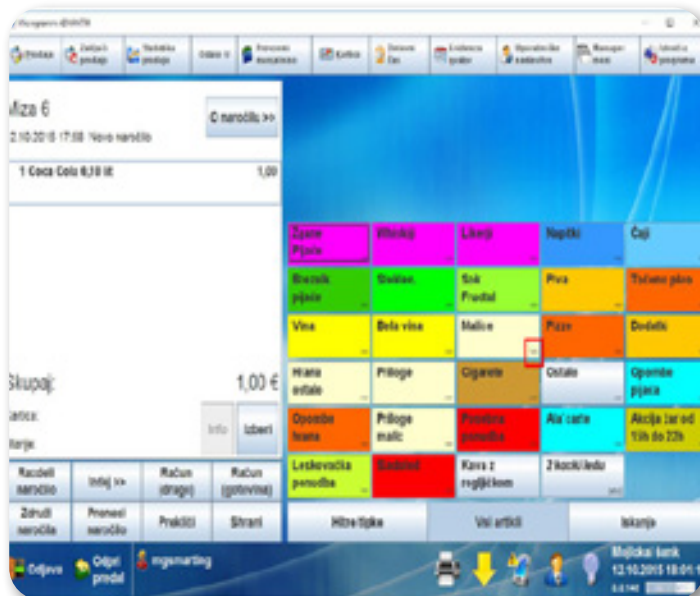

Ojačevalec signala in sobna antena

OCENA LETOŠNJE SEZONE NA NAŠI KOČI NA PLANINI PRI JEZERU

TOMO RUSIMVIČ

Letos se je uradna sezona na naši koči začela 11. junija, pred tem pa so bila zamenjana vsa okna, prva fasada in zunanja vrata. Članice in člani, ki smo se udeležili delovne akcije priprave koč na sezono, smo imeli polne roke dela, da smo počistili ves prah, ki je nastal pri gradbenih posegih ob menjavi oken in zunanjih vrat, ter drobno žaganje, ki je ostalo po mizarskih opravilih, ko so delali notranje zaključke pri oknih (obrobe in police). Nabavili smo poseben sesalec za pršice, s katerim so dekleta posesala vse jogije, in močnejši klasični sesalec za tla. Brez teh dveh novih sesalcev in zelo pridnih rok delo ne bi bilo opravljeno tako temeljito. Oskrbniška ekipa je prišla že v petek dopoldan in pomagala pri zaključnih delih, v soboto, 11. junija, pa so ob 6:00 začeli na polno (prvi račun je bil izdan že ob 6:49).

Oceno poslovanja je bila pripravljena na podlagi podatkov iz obeh blagajn koč.

Ocena celotne sezone je nad pričakovanji; če primerjamo promet med 11. 6. in 31. 8. letos z lanskim enakim obdobjem, ugotavljamo, da se je letos promet povečal za 37 % oziroma nominalno za dobrih 40.000 €. Ta primerjava je narejena samo na podlagi izpisov davčnih blagajn, brez izdanih računov raznim agencijam, ki so nam pošiljale goste, in brez obeh mladinskih taborov. Z upoštevanjem računov pravnim osebam pa je presežek prihodkov še večji.

Če primerjamo podatke o nočitvah za enako obdobje letos/lani, beležimo pri domačih planincih indeks 0,87, pri tujih pa 182, kar pomeni, da je letos prespalo nekaj manj domačih planincev, tuji pa beležijo skok za 82 %. V številkah to pomeni, da smo imeli do konca avgusta 546 nočitev domačih gostov in 1.750 nočitev tujih gostov. Vsega skupaj je letos v naši koči do konca avgusta zabeleženo 2.296 nočitev. Tudi podatki o nočitvah so analizirani le na podlagi davčne blagajne, brez nočitev, ki so bile zaračunane pravnim osebam (turistične agencije, razna podjetja in organizacije ter mladinski tabori).

Ekipa je v avgustu »dihala na škrge« saj so bili dnevi, ko je v koči prespalo tudi do 70 planincev in se je ob lepih vikendih okoli koče kar trlo obiskovalcev.

Poleg velike zahvale ekipi za uspešno in marljivo delo, kar dokazuje tudi veliko število 5-zvezdičnih ocen in pohval, ki so jih planinci za lokacijo naše koče vpisovali na GOOGLE Maps, gre zahvala tudi prevozniku Boštjanu, ki je oskrboval kočo in izvajal prevoze za potrebe sanacije koče, ter obrtnikom, ki so skoraj celo sezono izvajali energetske sanacije koče in skoraj niso motili obiskovalcev.

Za lažjo predstavbo, kateri tujci so v letošnjem avgustu prespali v naši koči:

Avstralija 1, Avstrija 29, Belgija 73, , Bolgarija 1, Češka 71, Danska 19, Francija 37, Hrvaška 31, Italija 30, Izrael 11, Kanada 10, Kitajska 5, Luksemburg 4, Madžarska 7, Mehika 1, Nemčija 238, Nizozemska 78, Otok Man 1 Poljska 12, Portugalska 8, Romunija 2, Ruska federacija 2, Slovenija 241, Španija 24, Švedska 8, Švica 4, Turčija 1, Velika Britanija 14, Združene države Amerike 10.

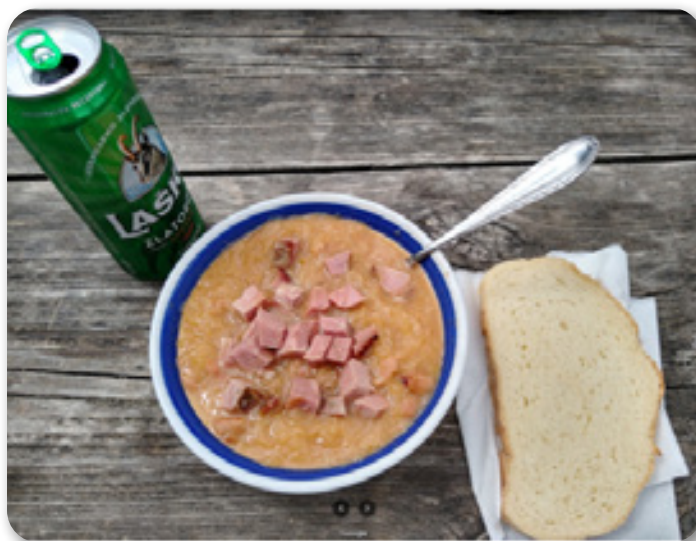
Nekaj zapisov z GOOGLE Maps, kjer obiskovalce prosijo za mnenje o lokaciji:

Evgenii Kortukov je napisal: ★★★★★

*Ustrežljivo in prijazno osebje, velike porcije okusne hrane, čisto, toplo in prijetno vzdušje planinske koče. Prostor ni bil popolnoma nabito poln in bili smo edini v sobi – lepo! Ostali smo 2 noči.

Angelina Temelkovska je napisala: ★★★★★

Jedla joto, ki je bila dobra tolažilna hrana na oblačnem in hladnem danu v gorah. Zelo lepa kočica z enkratno lepo okolico. Vsekakor priporočam za obisk, še posebej, če se nameravate odpraviti na Vogar – podaljšajte svoj obisk še na Planino pri Jezeru.

Myri Hi je napisala: ★★★★★ Čudovita okolica! Res prijazni ljudje, okusna (in poceni) hrana. Zelo priporočam, da se tam ustavite.

Jan Dvořáček je napisal: ★★★★★ Lep kotiček za trenutek počitka, čudovit razgled na jezero in vedno nekaj krav, ki se pasejo na travi. V koči si lahko privoščite kosilo in popijete zasluženo slovensko pivo. Samo zaprite oči in vdihnite svež hladen zrak.

★★★★★ * Vsak obiskovalec v GOOGLE Maps lahko lokacijo oceni z zvezdicami od 1 – 5, z opisom svojih občutkov in s fotografijami.

10 praktičnih napotkov za odgovorno in skrbno obiskovanje narave Triglavskega narodnega parka

Kar objavljamo na družabnih omrežjih, ima lahko velik vpliv na naravo.

- Objave o pomenu ohranjanja narave in obzirnem obiskovanju podpirajo poslanstvo narodnega parka.
- Naj bodo na vaših objavah fotografije in posnetki odgovornega in varnega obiskovanja.
- Pozanimajte se, v katerih primerih potrebujete dovoljenje za snemanje.

Nabiramo tiste gozdne plodove, ki jih poznamo in v predpisanih količinah. V Triglavskem narodnem parku je dovoljeno nabiranje gob (do 2 kg) in gozdnih sadežev, kot so na primer borovnice in maline, samo v tretjem varstvenem območju.

Pokažimo spoštovanje do prizadevanj kmetov za ohranjanje gorskega pašništva. Živalim v ograjeni al prosti paši se izognimo, še posebej, če imamo s seboj psa. Zapirajmo pašne ograje. Spoštujemo pravila pašnih skupnosti o uporabi poti. Tako kot prostoživečih živali tudi domačih živali ne hranimo.

Kampiramo samo na območju uradnih kampov. Na območju narodnega parka so številni kampi. Kopanje v visokogorskih jezerih ni dovoljeno.

Eno ali večdnevni obisk narodnega parka načrtujemo glede na vreme, prometne obremenitve izhodišč, razpoložljivost parkirišč, čas, ki ga imamo na voljo in fizične zmožnosti. Vedno imejmo več rezervnih možnosti v primeru hitre spremembe vremena, prometnih zastojev ali zasedenosti parkirišč. Razmere na cestah spremljajmo na promet.si.

Vreme: poleti je vreme v gorskem svetu zelo nepredvidljivo, zato se v gore odpravimo v zgodnjih urah. V popoldanskem času so pogoste nevihte tudi v sončnih dneh. Napoved vremena za Julijske Alpe spremljamo na portalu vreme.si/napoved in med pohodom redno spremljamo radarsko sliko padavin <http://meteo.arso.gov.si/met/sl/weather/observ/radar/>.

Parkiramo na javnih parkiriščih in uporabljamo javni potniški promet. Urejena parkirišča z rednimi avtobusnimi linijami so urejena v vseh občinah Julijskih Alp. V kolikor je mogoče, izbiramo parkirišča P+R, ki omogočajo brezplačno oz. cenovno najugodnejše parkiranje ter so v bližini železniških in avtobusnih postajališč.

Prosimo, hodite po označenih poteh. Zemljevid v nahrbtniku je enako pomemben kot voda. Planinsko pot izberemo s pomočjo zemljevidov ter aplikacij Planinske zveze Slovenije mapzs.pzs.si ter outdooractive.com. Na spletnem mestu pzs.si preverimo aktualno stanje poti. Če bomo izbrali večdnevni pohod, čim prej rezerviramo nastanitev v kočah. V gore hodimo v primerni obutvi.

V nahrbtniku imejte zadostne količine vode in hrane, rezervna in zimska oblačila, ki so tudi poleti nuja v visokogorju. Vse odpadke shranimo nazaj v nahrbtnik in jih doma odložimo v ustrezne zabojnike.

Če se na pot odpravimo s psom, izberimo pot, ki bo zanj varna. Zaradi poletnih temperatur se na pot podamo v zgodnjih urah in se izogibamo kamnitim potem, saj se te lahko enako močno segrejejo kot asfalt. Psa imamo vedno na povodcu, da preprečimo preganjanje prostoživečih živali. Poskrbimo za zadostno količino vode tudi za psa, pitje vode iz mlak ali zbiralnikov za živino lahko škoduje pasjemu zdravju.

FOTO REPORTAŽA Z DELOVNIH AKCIJ NA PLANINI PRI JEZERU V LETU 2022

Obisk koč 11. maja (aktiviranje spodnjega rezervoarja za zbiranje vode).

Koča 17. maja, ko se je Boštjan prvič pripeljal na Planino.

Začetek del na prednji fasadi.

Opaž pod napuščem.

Izolacija je položena in prve deske prite.

Prva pošiljka novih oken s polkni.

Prvi okvir za novo okno je vzidan.

Odstranjevanje starih okvirjev.

Fasada lepo napreduje.

Nova vhodna vrata so vzidana.

Koča ima od letos tudi novo harmoniko, ki jo je preizkusil Ivo.

Vzidava zadnjih vrat.

Kakor pri delu taki pri jelu!

Montaža rekuperatorjev LUNOS.

Serviser čistilne naprave Matej se je pripeljal na planino sam s svojo Nissan NAVARO.

Novi akumulatorji 2x po 12.

Lucijin osliček Fjodor in bikec Ferdinand sta se na poti na Planino v Lazu ustavila tudi pri nas.

Menjava strešnih oken.

Nove senzorske pipe.

Sprednja stran koč je gotova, zadaj se pa še dogaja.

Dela na zadnji fasadi.

Podstreha brunarice je izpraznjena in pripravljena za mojstre.

Novi solarni paneli so montirani!

Slačenje notranjosti brunarice.

Tudi zadnja fasada je gotova, komaj smo postavili mize, so jih že zasedli francoski planinci.

Mojstri so poskrbeli, da nam gank ne bo padel!

Tla so izolirana in ko se estrih posuši, gremo naprej.

Pridni člani cepijo hlodovino za kurjavo.

Vse je pripravljeno, da bo pečar pozidal nov štedilnik in kamin.

Za drugo leto so drva že pripravljena.

Od agregata do šanka bo potekala cev s PPR kablom za priključek solarnega sistema na internet.

Pred odhodom v dolino je morala krava za slasten grižljaj na kolena.

IZLETI PD LPP 2022/23

datum, dan	izlet	zaht.	čas hoje	vodnik
MAREC 2022				
19.03.22	Grintovec	S	9 ur	Medved
26.03.22	Gore in Kopitnik	L	4-5 ur	Marinka Koželj Stepic
APRIL 2022				
06.04.22	Tolsti vrh – Talež	L	3-4 ure	S. Kragelj
MAJ 2022				
15.05.22	Srečanje s SPD Trst	L	3-4 ure	Izlet UO
28.05.22	Rinke	Z	8 ur	Medved
JUNIJ 2022				
04.06.22	Vode gornjesavske doline	L	4-5 ur	Marinka Koželj Stepic
22.-26.06.22	Peš iz Ljubljane do Planine pri Jezeru	L in Z	8-10ur/dan	T. Rusimovič
JULIJ 2022				
02.07.22	V Špičje	Z	8 ur	Medved
23.07.22	Špik	ZZ	8 ur	Medved
AVGUST 2022				
19.-21.08.22	Planinarjenje po Fužinskih planinah	Z	4-8ur/dan	Izlet UO
SEPTEMBER 2022				
17.09.22	Ojstrica	ZZ	9 ur	Medved
24.09.22	Orlova pot ob Reškem jezeru	L	2-3 ure	Marinka Koželj Stepic
OKTOBER 2022				
08.10.22	Vremščica	L	4-5 ur	Marinka Koželj Stepic
22.10.22	Izlet v neznano	L	3 ure	Izlet UO
NOVEMBER 2022				
13.11.22	Kostanjeva nedelja z SPD Trst	L	6 ur	Izlet UO
DECEMBER 2022				
10.12.22	Prednovoletno srečanje Pr' Mehačk	L	3-4 ure	Izlet UO
JANUAR 2023				
08.01.23	Pohod na Dražgoše	L/S	4 ure	Rusimovič
21.01.23	4. tradic. pohod na Planino pri Jezeru	S	9 ur	S. Kragelj
FEBRUAR 2023				
04.02.23	Potepanje po Veliki planini	S	8 ur	S. Kragelj
25.02.23	Kranjska reber	S	4-5 ur	Marinka Koželj Stepic

Legenda:

L - lahka tura
Z - zahtevna tura

ZZ - zelo zahtevna tura
S - snežna tura